

Beleid VEILIGE KERK Gereformeerde Kerk Stellendam

November 2023

Inleiding

Een veilige kerk zijn, betekent dat de kerk een veilige en betrouwbare gemeenschap is waar jong en oud, man en vrouw, met en zonder kerkelijke functie of taak, zich veilig voelt en mag vertrouwen op God en mensen.

De realiteit, en allerlei publicaties, ook van de landelijke PKN wijzen daarop, is dat je veilig voelen niet vanzelfsprekend is, ook niet in een kerkelijke omgeving. Het gaat dan niet zozeer over hoe de kerkdienst wordt ervaren, maar over allerlei momenten van contact daaromheen.

Het is goed ons daarvan bewust te zijn. We nemen de stelling uit publicaties over dat lang niet iedereen gemakkelijk zal aangeven dat grenzen worden overschreden.

Zodoende willen we aandacht geven aan bewustwording en een regeling instellen voor wanneer desondanks onveiligheid wordt ervaren.

De basis voor beleid is bewustwording binnen de gemeente, ofwel machtsverschillen tussen groepsleiding en deelnemers in het jeugdwerk, tussen ouderling en pastorant, tussen diaken en cliënt, tussen vrijwilliger voor hand- en spandiensten en gemeentelid. Het effect kan zijn dat iemand met meer macht grensoverschrijdend gedrag vertoont. De ander ervaart dat in eerste instantie niet als storend of wil daar geen aandacht aan besteden, tot het gevoel van veiligheid wordt aangetast. Daarom is het goed aandacht te geven aan het volgende:

- erkennen dat dit grensoverschrijdend gedrag ook in onze gemeente kan voorkomen;
- bewust zijn dat alle gemeenteleden recht hebben op een veilige gemeente;
- vasthouden van de aandacht voor het onderwerp: op beleidsniveau regelmatig agenderen van 'veilige gemeente'; wat doen we, gaat het goed en wat kan beter;
- erop toezien dat in bijeenkomsten (denk aan gespreksgroepen, clubwerk, catechese, vieringen) zo nu en dan gebruikgemaakt wordt van activiteiten en werkvormen die bewustwording over veiligheid bij de gemeenteleden, van oud tot jong, vergroot.

Het is belangrijk dat iedereen aangemoedigd wordt aan te geven wanneer een situatie als onprettig wordt ervaren. Dat kan van persoon van persoon anders zijn. Het heeft geen zin heeft een lijst van situaties en voorbeelden te noemen. Die is nooit volledig en kan de indruk wekken van een enorm probleem, terwijl dat er (hopelijk) niet is. Een praktisch hulpmiddel is in ieder geval bij de gesprekspartner te informeren of hij of zij zich op het gemak voelt.

Beleid Veilige kerk

De Gereformeerde kerk van Stellendam kiest ervoor een veilige gemeente te zijn voor alle leden. Dat betekent dat de leden elkaar met respect behandelen en de mensen met speciale taken en opdrachten binnen de gemeente geen misbruik van hun positie maken. Denk daarbij aan seksueel grensoverschrijdend gedrag, financiële malversatie, intimidatie en dreiging.

Onze kerk sluit aan bij het PKN-model dat is bedoeld voor plaatselijke gemeenten van de PKN als onderdeel van hun beleid voor een veilige gemeente.

Vertrouwenspersonen

De keuze is gemaakt voor twee vertrouwenspersonen, een man en een vrouw.

De kerkenraad werkt hierin samen met onze zuster gemeente in Ouddorp. Daar is inmiddels een vrouw aangesteld als vertrouwenspersoon.

Dit betekent dat voor onze gemeente een man voor de taak van vertrouwenspersoon wordt aangesteld, zodat beide vertrouwenspersonen als duo worden ingezet voor beide gemeenten.

Gemeenteleden hebben daardoor een keuze wie ze willen benaderen, en de vertrouwenspersonen hebben daardoor iemand om mee te overleggen en samen te werken.

De vertrouwenspersonen zijn bekend met de kerk, maar zijn geen onderdeel van de kring van de kerkenraad of andere taakdragers. De vertrouwenspersonen werken in opdracht van maar niet namens de kerkenraden. Zij kunnen onafhankelijk van de kerkenraden handelen.

De vertrouwenspersonen tekenen, net als de leden van de kerkenraad de gedragscode van de Gereformeerde kerk van Stellendam cq Gereformeerde kerk van Ouddorp.

De kerkenraden passen de geheimhoudingsverklaring toe op de vertrouwenspersonen voor zover dat past binnen de wettelijke voorschriften.

De vertrouwenspersonen volgen het meldprotocol; zie bijlage.

Afhankelijk van de situatie kunnen de vertrouwenspersonen verwijzen, de melder bijstaan in gesprekken met anderen en bij aangiftes en klachtenprocedures. Zij doen geen werk waar anderen in gespecialiseerd zijn. Dat betekent dat zij niet aan waarheidsvinding doen, zij gaan niet zelf op onderzoek uit, zij zijn geen therapeut, mediator, pastoraal medewerker of advocaat, zij zijn geen aanspreekpunt voor 'gewone' kerkelijke conflicten. De vertrouwenspersonen staan naast het gemeentelid dat zich meldt en ondersteunen die persoon.

Gemeenteleden kunnen bij de vertrouwenspersoon terecht met hun vragen, vermoedens en meldingen. De vertrouwenspersonen kunnen bij vermoedens van misbruik binnen de gemeente ook zelf proactief iemand benaderen.

De vertrouwenspersoon is een persoon die in de gemeente op beleids- en uitvoerend niveau met regelmaat aandacht vraagt voor preventie van misbruik en het alert zijn op de uitvoering van het beleid van de kerkenraad op dit terrein.

Meldprotocol

Algemeen

Het meldprotocol is een onderdeel van het beleid. Dit protocol geeft de gemeenteleden inzicht in wat er gebeurt als ze een melding doen. Het protocol is onder verantwoordelijkheid van de kerkenraad opgesteld en is via de communicatiemiddelen (o.a. website) gemakkelijk te vinden. Allereerst biedt de vertrouwenspersoon een luisterend oor. Afhankelijk van de situatie kan de vertrouwenspersoon verwijzen, bemiddelen en bijstaan in aangiftes en bij klachtenprocedures. Gemeenteleden kunnen ook terecht bij het moderamen (dagelijks bestuur) van de kerkenraad (voorzitter, scriba, voorzitter kerkrentmeesters, diaconie, andere leden). Bijvoorbeeld als ze een klacht over iemand willen indienen en geen gebruik willen maken van de vertrouwenspersoon.

Mogelijke signalen (wees zorgvuldig, niet alles duidt op grensoverschrijdend gedrag):

- Iemand wil niet meer met een activiteit meedoen en wil niet aangeven waarom.
- Iemand wil niet meer met een persoon te maken hebben en wil niet aangeven waarom.
- Iemand krijgt erg veel aandacht van iemand met een specifieke taak in de gemeente.
- Iemand zondert zich regelmatig af met een ander gemeentelid.
- Iemand wil graag alleen de oppas of een andere kinderactiviteit leiden.
- Iemand praat vaak over onderwerpen die met seks te maken hebben.

Belangrijk is in ieder geval om naar je intuïtie te luisteren. Heb je twijfels, spreek die dan uit.

Taken vertrouwenspersoon

De taken van de vertrouwenspersoon richten zich op volgende aspecten:

Voorlichting en preventie:

- zichtbaar zijn in de gemeente (middels kerkblad en website) en voor taak- en ambtsdragers van de gemeente;
- aanjager zijn van het gesprek over 'veilige gemeente' op verschillende niveaus van het kerkenwerk.

Signaleren:

- alert zijn op en goed luisteren naar signalen uit de gemeenten van mogelijk misbruik/grensoverschrijdend gedrag;
- eerste aanspreekpunt en luisterende steun voor mensen uit de gemeenten die in vertrouwen iets kwijt willen over wat nu speelt of in het verleden heeft afgespeeld aan grensoverschrijdend gedrag;
- meedenken met de melder over eventuele aangiftes of klachtenprocedures en de melder daarin begeleiden;
- op verzoek en met instemming van de melder deze in bijzondere omstandigheden vertegenwoordigen;
- melders en anderen adviseren over mogelijke vervolgtrajecten;
- handelen volgens de protocollen en advies vragen bij het Meldpunt SMPR;
- zo nodig wijzen op pastorale, psychologische, maatschappelijke instanties (Veilig Thuis, Slachtofferhulp, Bureau Jeugdzorg, plaatselijk maatschappelijk werk), kerkelijk meldpunt SMPR of juridische hulp (bijv. advocaat).

Persoonlijke ontwikkeling en beleidsontwikkeling:

- het zo nodig, niet verplicht, volgen van relevante cursussen, bijwonen van (regionale) intervisiebijeenkomsten, studiedagen en vergelijkbare bijeenkomsten;
- het bijhouden van een persoonlijke registratie;
- vanuit deze registratie jaarlijks rapporteren aan de kerkenraad waarbij omstandigheden en personen onherkenbaar zijn en waarbij de rapportage is voorzien van een analyse en zo nodig beleidsaanbevelingen.

Profiel van de vertrouwenspersoon

Kennis en vaardigheden

- levenservaring en wijsheid;
- de taak doen vanuit de overtuiging van Jezus Christus liefde en genade;
- professionele gespreksvaardigheden;
- in staat tot geheimhouding, ook tegen de melder over eventuele andere casuïstiek.
- in staat te bepalen wanneer de grenzen van de eigen taak bereikt zijn en kunnen doorverwijzen;
- communicatief vaardig;
- aantoonbare kennis van de problematiek van machtsmisbruik (na volgen van scholing);
- kennis van de sociale kaart, waaronder SMPR (meldpunt seksueel misbruik in de kerk), Veilig Thuis, procedure bij de politie;
- kennis van de kerk (cultuur en structuur).

Persoonlijke kenmerken

- communicatief vaardig;
- integere en evenwichtige persoonlijkheid;
- luisterende en respectvolle houding;
- empathisch vermogen;
- betrouwbaar;
- onbevooroordeeld, open en neutraal;
- inzicht in eigen handelen en reflectief;
- kan flexibel inspelen op wisselende situaties;
- grenzen kunnen stellen aan wat een ander mag verwachten en verwachtingen kunnen managen;
- is lid van de Gereformeerde kerk van Stellendam of Ouddorp.

Model 'overeenkomst van opdracht m.b.t. vertrouwenspersoon'

Deze overeenkomst van opdracht wordt met ieder van de vertrouwenspersonen apart aangegaan. De Gereformeerde kerk van Stellendam/Ouddorp die deel uitmaakt van de Protestantse Kerk in Nederland wil een veilige kerk zijn; een plaats waar mensen in vrijheid en vertrouwen samenkomen om hun geloof gestalte te geven. Onze gemeenschap onderschrijft dit uitgangspunt. Daarom heeft de (algemene) kerkenraad preventiebeleid in het kader van 'veilige gemeente' opgesteld. Tot dit beleid behoort het aanstellen van vertrouwenspersonen.

De kerkenraad van de Gereformeerde kerk te Stellendam verklaart hierbij dat ze voor haar gemeenschap de volgende persoon/personen als vertrouwenspersoon heeft aangesteld en dat ze zal voldoen aan alle daaruit vloeiende verplichtingen, zoals vastgesteld in de regelgeving van de Protestantse Kerk.

1. Als vertrouwenspersonen worden aangesteld: Adrie Bijl en Jetske Trieller, Stellendam en Willie Koppenol-den Hertog, Ouddorp.
2. De vertrouwenspersoon verklaart dat zij/hij als vertrouwenspersoon wil optreden overeenkomstig de aanwijzingen in het profiel van de vertrouwenspersoon.
3. De vertrouwenspersoon verklaart de werkzaamheden in overleg en afstemming met de andere vertrouwenspersoon te verrichten met wie dezelfde overeenkomst van opdracht is aangegaan.
4. De vertrouwenspersoon verklaart hierbij geheim te houden alle zaken die haar/hem in de uitoefening van de taak ter kennis komen en een vertrouwelijk karakter dragen. De vertrouwenspersoon heeft een geheimhoudingsplicht overeenkomstig de kerkorde (ord. 4-2), met inachtneming van de wettelijke kaders van de Nederlandse overheid.
5. De kerkenraad communiceert over de aanwezigheid en bereikbaarheid van de vertrouwenspersonen met regelmaat via kerkblad, weekbrief en/of website en biedt tevens publicatieruimte aan de vertrouwenspersoon zelf. Daarnaast is er ruimte voor inbreng tijdens een gemeenteavond en/of kerkelijke vergadering.
6. Eén lid van het moderamen is het aanspreekpunt voor de aangestelde vertrouwenspersonen. Tenminste jaarlijks is er een gesprek met de vertrouwenspersonen over de bevindingen en aanbevelingen.
7. Elke vertrouwenspersoon wordt aangesteld voor een periode van 4 jaar met de mogelijkheid van verlenging voor 4 jaar*.
8. Eenzijdige opzegging van het contract is door beide partijen mogelijk. In het geval deze overeenkomst door een van de partijen ontbonden wordt, verplicht een ieder zich om de lopende zaken af te handelen of over te dragen.
9. De door de vertrouwenspersoon gemaakte onkosten, zoals kosten voor training, reizen en contacten per telefoon of internet, worden vergoed op declaratiebasis.

Stellendam/Ouddorp, 20-11-2023

Handtekeningen: vz kerkenraad vz college van kerkrentmeesters vertrouwenspersoon

K. van de Kuil

A. de Wit

A.H. Bijl
J. Trieller

**Deze termijn sluit aan bij de periode die doorgaans geldt voor ambtsdragers. Desgewenst kan de kerkenraad een hiervan afwijkende termijn bepalen.*

BIJLAGE

EEN MELDING BIJ DE VERTROUWENSPERSOON:

Meldingen kunnen gedaan worden door:

- iemand met een niet-pluis-gevoel bij een situatie tussen mensen
 - een slachtoffer van grensoverschrijdend gedrag
 - een veroorzaker van grensoverschrijdende gedrag

Melder en vertrouwenspersoon (VP) hebben een gesprek. De VP maakt een kort gespreksverslag en checkt de juistheid hiervan bij de gesprekspartner

Levensbedreigende situatie of strafbare feiten?

Bij JA

Gesprek VP met slachtoffer en samen naar de politie. Geanonimiseerde collegiale consultatie VP met andere VP en terugkoppeling naar slachtoffer. VP staat slachtoffer, indien hij/zij dat wil, bij in gesprekken, aangiftes en procedures. Denk aan eventueel inschakelen rechtsbijstand. Aan het eind van het traject: afronding van de begeleiding en opstellen eigen rapportage door VP

Levensbedreigende situatie of strafbare feiten?

Bij NEE

Gesprek VP met melder. Geanonimiseerde collegiale consultatie VP met andere plaatselijke VP en terugkoppeling naar melder. Als melder niet zelf het slachtoffer is, dan nu een gesprek VP met slachtoffer

Blijkt tuchtwaardig gedrag van vrijwilliger, beroepskracht of ambtsdrager?

Check dit in het protocol voor gemeenten

Bij JA

Volg het protocol, zie smpr.nl. Vraag advies bij Meldpunt SMPR. Vraag zo nodig een VP van SMPR, gespecialiseerd in begeleiding bij seksueel misbruik in gezagsrelaties. Aan het eind van het traject: afronding van de begeleiding en opstellen eigen rapportage door VP.

Blijkt tuchtwaardig gedrag van vrijwilliger, beroepskracht of ambtsdrager?

Check dit in het protocol voor gemeenten

Bij NEE

Ander grensoverschrijdend gedrag?

Ander grensoverschrijdend gedrag?

Bij JA

VP staat slachtoffer bij in doen van vervolgacties.

Zo nodig wijzen op pastorale, psychologische, maatschappelijke, kerkelijke of juridische hulp.

Indien passend en door melder gewenst, bemiddelen

Niet: doen waar anderen in gespecialiseerd zijn

Ander grensoverschrijdend gedrag?

Bij NEE

Slachtoffer en VP bespreken waar of bij wie de

melder de situatie kan aankaarten

**Afronding van de begeleiding door VP
en eigen rapportage VP**